БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

36-хи жэлээ гарана

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 285 (9117)
ДЕКАБРИИН 4
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн

Арадаймнай уран бэлигтэндэ алдарта Москва альга ташана

ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭД! ХҮДЭЛМЭРИДӨӨ ХАМ ОРОЛСОЕ!

Социалистическэ уялгануудаа хэр зэргээр бэелүүлжэ байһаниие шалгахын тула республикын хүдөө бэшэгшэдэй рейд эмхидхэхые Иволгын аймагай „Улаан Оронго" колхозой хүдөө бэшэгшэд дурадхана

…дэтэ нүхэд! Манай Эхэ оро… …ниислэл—Москвада партиин …ральна Комитедэй ээлжээтэ …умэй нээгдэхэ үдэр ойртожо … Энэ Пленум хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ асуудал… …зорюулагдана. Энэ түүхэтэ …умые нэрэтэй түрэтэйгөөр уг… …түлөө совет хүн бүхэн бэлэд… байна. Пленумые угтуулан, … республикын колхоз, совхо… …аршье бэлэдхэл үргэнөөр эхи…

…лхоз, совхозуудай дурадхал… …е, тэдэнэй уялгануудые ха… …а абан, намар, үбэлэй үедэ … туганнуудые шахан тарга… …а, түлжүүлхэ хүдэлмэри эм… …хэ тухай тогтоол КПСС-эй … Бурядай АССР-эй Мини… …дэй Совет абаһан юм. Тэрэ …р хоёр һара тухай болобо. Энэ … малай үбэлжэлгые һайнаар …гэхэ, адуу малаа тобир тар… …р ондо оруулха тухай эндэ хэ… …нэ. Урдань үбэлэй үедэ малаа …гүйгөөр ондо оруулхаяал …одог байгаабди. Харин мүнөө малай ашаг шэмэ дээшэлүүл… буруу, тугалнуудые шахан тар… …улха, түлжүүлхэ бүхы арга бо… …жо колхоз, совхозуудта дүүрэн …

…нөө манай колхоздо шахан …алуулагдаха, түлжүүлэгдэхээр толгой буруу, тугалнууд гур… …гүүртэ болгогдожо табигдаа. … 56 гахай шахан таргалуу… …жа байна. Ажалдаа дүй дүр… …эй, шадабаритай хүнүүд эдэ …энүүдтэ томилогдоо. Колхо… …правлени тугал, буруунуудтаа …й рацион зохёожо, үбһэ, зе… …, концентрат элбэгээр үгэнэ. …эжэ зарим мал адуулагшад харууһалжа байһан малайнгаа шэгнүүрые ехээр дээшэлүүлжэ байна.

Гэбэшье мал харууһалха, буруу, тугалнуудые шахан таргалуулха хүдэлмэри манай эндэ һайнаар эмхидхэгдээ гэжэ хэлэхын аргагүй. Зарим гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл саг соогоо асаргаданагүй, мал хүсэд һайнаар уһалагданагүй.

Үбһэ тэжээлээ хадагалха, зүбөөр гаргашалха, тоо бүридхэлдэ абаха хэрэг һайнаар эмхидхэгдээгүй. Үшөө нилээд ехэ һолоомон поли дээрэ үригдэжэ байһаар.

Эдэ дутагдалнуудтай эбсэжэ болохогүй. Тиимэһээ бидэнэр, «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Красная Иволга» газетэнүүдэй хүдөө бэшэгшэдэй постнуудай гэшүүд, мүн ханын газетын редколлегиин гэшүүд, колхозойнгоо партийна комитедтэй зүбшэн хэлсэжэ, мал харууһалха, буруу, тугалнуудые шахан таргалуулха, түлжүүлхэ хэрэгэй хэр зэргээр эмхидхэгдэһые наринаар хинан шалгаха зорилгоор хүдөө бэшэгшэдэй рейд эмхидхэхэ гэжэ шиидээбди. Мүнөө түлжүүлгэдэ, шахан таргалуулгада табигдаһан малай тоо мяха абалгые дээшэлүүлхэ түсэбэй дүүргэлтые хангажа шадаха гү, али үгы гү гэжэ, үшөө ямар арга боломжын бии байһаниие бидэнэр элирүүлхэ хүсэлэнтэйбди. Малай эдеэлүүлгэ, уһалалга ямараар эмхидхэгдэнэб, малаа хэр саг сооньшэгнэжэ үзэнэб, ажалайнгаа түлөөһэнэй ёһо гуримые малшад мэдэнэ гү гэжэ бидэнэр рейдын үедэ шалгахабди. Үбһэ тэжээлэй хайшан гэжэ хадагалагдажа, гаргашалагдажа байһанда онсо анхарал хандуулхабди. Энэ хэрэгтэхи дутуу дундануудые элирүүлхэ зуураа, бидэнэр һайн талыень оложо, түрүү дүй дүршэлыень малшадай дунда дэлгэрүүлхэ зорилготойбди. Рейдын үедэ бидэнэр гүүртэ дээгүүр «Сахилгаан», ханын газетэнүүдые, мүн ниитэ колхозой сатирын газетэ гаргаха байнабди.

Энэ угаа ехэ, шухала хэрэгэй һайн талыень, бии байһан дутуу дундануудыень хаа хаанагүй шалган элирүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэдэнь өөһэдынгөө бригада, колхоз, совхоздо туһалая гэжэ бүхы хүдөө бэшэгшэдтэ, колхозуудай хэблэмэл, ханын газетэнүүдэй редколлегиин гэшүүдтэ бидэнэр ханданабди. Энээнэй тула декабриин 8-һаа 20 болотор рейд эмхидхэхые дурадханабди.

Хэблэлэй хүсэн угаа ехэ бшуу. Тиимэһээ бидэнэр, хүдөө бэшэгшэд бүхэн, рейддэ хабаадажа, ханын газетэнүүдтэ, олон тиражтай, аймагай болон республикын газетэнүүдтэ шалгалтын дүнгүүдые харуулжа байбал, мяха абалгые дээшэлүүлхэ долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ хэрэгтэ, областной партийна организацида, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ехээр туһалха байнабди.

Нүхэд хүдөө бэшэгшэд, хүдэлмэридөө хам оролсое!

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой хүдөө бэшэгшэдэй даалгабаряар:

Л. Жамсаранова, Б. Жамбалов, Ч. Санжиев, С. Санданова, Р. Лодойбалова, Д. Мункуев.

КПСС-эй ОБКОМДО

…эй үедэ залуу эбэртэ бодо мал, гахайнуудые колхоз, …овхозуудта шахан таргалуулжа, түлжүүлжэ байһаниие …гаха зорилготойгоор хүдөө бэшэгшэдэй республиканска рейд эмхидхэхэ тухай

…ПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүн…лдэ зорюулжа, колхоз, совхо…та тугал, буруу болон гахай… …ай хэр зэргээр шахан тарга…лагдажа, түлжүүлэгдэжэ бай… шалгаха талаар хүдөө бэшэг…эй рейд эмхидхэхэ гэһэн …ан Оронго» колхозой ханын …энүүдэй редколлегиин гэшүү… хүдөө бэшэгшэдэй үүсхэлые …С-эй обком һайшааба.

…э хэмжээ-ябуулгые декабриин …а 20 болотор үнгэргэхэ. Тиихэ… залуу эбэртэ бодо мал, гахай…ые үбэлэй үедэ шахан тарга…ха, түлжүүлхэ уялгаа колхоз …н совхозуудай ямараар дүүр…э байһые, үбһэ тэжээл гарга…ха, суглуулха, хадагалха хү…эрине, мяха абалга дээшэ…хэ тушаа бэелүүлэгдэжэ бай… зоотехническэ болон эмхидхэ… хэмжээнүүдэй аша үрые шал…н тула ниитын харалга үн…эхэ, рейдын ябасые газетэ…эй хуудаһанда үргэнөөр толилхо, радиогоор дамжуулха, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэхэ, абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлдэггүй хүнүүдые элирүүлэн, шангаар шүүмжэлхэ, мяха абалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бии байһан баян арга боломжонуудые хэрэглэхэ тушаа дурадхалнуудые толилхо гэжэ «Правда Бурятии», «Бурят үнэн», «Бурядай залуушуул» газетэнүүдэй редакцинуудые, тэрэшэлэн радиокомитет, аймагай газетэнүүдые КПСС-эй обком уялгалба.

Хүдөө бэшэгшэдэй рейд эмхидхэхэ хэрэгтэнь аймагай газетэнүүдэй редакцинуудта, ханын газетэнүүдэй редколлегидэ туһаламжа үзүүлхэ, рейдын үедэ колхоз, совхозуудаар элирүүлэгдэһэн үнэтэ, түрүү юумые дэмжэхэ, рейдовэ бригадануудай шүүмжэлхы материалнуудаар тодорхой хэмжээнүүдые дары абаха гэжэ КПСС-эй айкомууд болон партийна эхин организацинуудта КПСС-эй обком дурадхаа.

Советско-Йеменскэ хэлсээн

Йеменэй правительственна делегациин, гадаадын оронуудтай экономическа харилсаа байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй хоорондо болоһон хэлсээнэй ёһоор, Советскэ Союз Йеменэй королевство хоёрой хоорондо 1956 оной июлиин 11-дэ баталагдаһан хэлсээндэ хабсаргагдаха протоколдо Москвада декабриин 1-дэ гар табигдаба. Протоколой ёһоор, Йеменэй хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ Советскэ Союз техническэ туһаламжа үзүүлхэ юм.

Гадаадын оронуудтай экономическа харилсаа байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, Йеменэй правительственна делегациие толгойлогшо хан изагуурта Сейф Уль-Ислам Абд Ар-Рахман гэгшэд протоколдо гар табяа. (ТАСС).

Декадын 6-дахи үдэр

ДЕКАДАДА ХАБААДАГШАД В. И. ЛЕНИНЭЙ, И. В. СТАЛИНАЙ МАВЗОЛЕЙДЭ ОРОБО

Декабриин 2-ой үдэр Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. Цыремпилон, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Р. Сафронов, Бурядай АССР-эй Культурын министр Д. Жалсабон түрүүтэй Бурядай искусство, уран зохёолой декадада хабаадагшад В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай мавзолейдэ орожо, веногуудые табяа.

Тэрэ үдэртөө бурят артистнар, творческо хүдэлмэрилэгшэд Москвагай Кремль, тэндэхи Оружейнэ палата хаража һонирхоо.

П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ зал соо Бурядай дуу, хатарай ансамбль концерт харуулаа. **Зураг дээрэ:** Бурядай АССР-эй габьяата артистка **Ч. Шанюшкина** концертын урда тээ ажалшадые амаршалжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ДАЛИ ЖЭГҮҮР УРГАНАБДИ

Бурят искусство, уран зохёолой декадада хабаадагшадые Москвагай ажалшад гүнзэгыгөөр хүндэлэн, айлшадые хүлеэдэг зангаараа угтаа.

—Бидэнэр арадайнгаа дуу, хатар таанадтаа асараабди. Манай зүжэг, оперо, балет, концертнүүдые таанад ехэтэ һайшаанат, магтанат. Магтаалда хүртэхэдөө бидэнэр улам урмашанабди, дали жэгүүр ургаһан мэтэ болонобди. Ямар ехээр баярлаһанаа, ямар гүнзэгыгөөр таанадтаа баясхалан хүргэжэ байһанаа хэлэхэ үгэ олдоногүй. Бидэнэр амжалта туйлаһандаа һаамархагүйбди, саашадаа бүхы оюун бэлигээ, хаба шадалаа түрэл арадайнгаа соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ сүм зорюулхабди,—гэжэ Бурядай АССР-эй арадай артист, ансамблиин дуушан Ц. Хоборков мэдүүлээ.

—Би декадын үедэ табигдаха 3 зүжэгтэ, хоёр кинофильмдэ хабаадалсанаб. Декадын урда тээ ехэ тэбдээ, сэдьхэлээ хүдэлгөө хүм. Юундэб гэхэдэ, арадайнгаа культурын хүгжэлтые Москвагай ажалшадай урда харуулха гээшэ нилээд ехэ харюусалгатай хэрэг байгаа,—гэжэ Бурядай АССР-эй арадай артист Б. Вампилов хэлээ.

Бурядай оперо, баледэй театрын табиһан А. П. Бородиной **«Игорь тайжа»** гэжэ оперо Москвагай ажалшадта магтуулһаар. Режиссёрынь—Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша **А. Киреев**, дирижёрынь—Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша **В. Васильев**, уран зураашань—РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша **А. Тимин** болон Бурядай АССР-эй арадай уран зураашa **М. Шестакова. Зураг дээрэ:** зүжэгтэ хабаадагшад харагшадтаяа амаршалалсажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

„Анда нүхэд" амжалта туйлаһаар

Бурядай театрнуудай классическа зохёолнуудые сценэ дээрэ найруулан табихыень Москвагай ажалшад ехэтэ хүлеэжэ байгаа. Бурят драмын театр А. Грибоедовэй «Ухаанһаа болоһон уйдхар» гэжэ комеди түб хотын ажалшадта хоёрдохёо харуулаа.

Д. Аюшеевэй хүгжэмтэй «Анда нүхэд» гэжэ оперо Ехэ театрын филиалай сценэ дээрэ дахин табигдаа. Тус оперо бурят угсаатанай Ородой гүрэндэ һайн дураараа ороһониие домоглон харуулна.

Залуу Ленин—сценэ дээрэ

Декабриин 2-то Бурядай АССР-эй искусство, уран зохёолой декадада хабаадагшад—ород драмын театрын артистнар үдын хоолой үеэр Нэгэдэхи подшипникова заводой хүдэлмэришэдтэ айлшалаа. Тэдэнэр хэдэн зүжэгүүдһээ хэһэгүүдые харуулаа.

И. Кычаковой «Залинта аадар соогуур» гэһэн зүжэгэй үйлэ Владимир Ильич Ленинэй сүлэлгэдэ байһан Шушенская дэрээбэндэ болоно. Театрын артистнар тус зүжэгэй багахан хэһэг харуулбашье, залуу Ленинэй гүнзэгы бодолой хурса мэргэниие харуулжа шадаа. Тэдэнэр драматург Пистоленкын «О личном» гэһэн зүжэгһөө хоёр багахан хэһэг, мүн ондоошье зүжэгүүдэй таһархайнуудые харуулаа.

Заводой хүдэлмэришэд айлшадаа хани халуунаар угтаа, амаршалаа. Хүдэлмэришэд хани нүхэсэлэй тэмдэг болгон артистнарта өөрынгөө предприятиин значогуудые зүүлгээ. Артистнар хүдэлмэришэдтэ декадын значогуудые бэлэглээ.

Тэрэ үдэр станок бүтээдэг «Красный пролетарий» гэжэ Москвагай заводой хүдэлмэришэд бурят драмын театрын артистнарые хани халуунаар угтаа. Артистнар өөһэдынгөө творческо хүдэлмэри тухай, Эхэ оронойнгоо ниислэл—Москвада зүжэгүүдые харуулха золтой байһан тухайдаа хүдэлмэришэдтэ хөөрэжэ үгөө. Тэдэнэр табиһан зүжэгүүдһээнь хэдэн хэһэг сценэ дээрэ харуулһанай удаа заводой ажал хүдэлмэритэй танилсаа, гаргаһан станогуудыень хараа.

Бурядай поэзи—хүгжэнги поэзи

Бурят искусство, уран зохёолой декадые угтуулан Д. Жалсараевай, Ц. Бадмаевай, Н. Дамдиновай шүлэгүүдэй суглуулбаринууд, мүн республикын 30 гаран поэдүүдэй шүлэгүүдые согсолһон «Бурят поэзиин антологи» хэблэгдэһэн байна. Мүнөө үеын бурят поэзи удхаараа гүнзэгы, арадайнгаа ажабайдалтай таһаршагүй холбоотой, хонгёо дуутай поэзи байһанаа совет уншагшадай урда харуулаа.

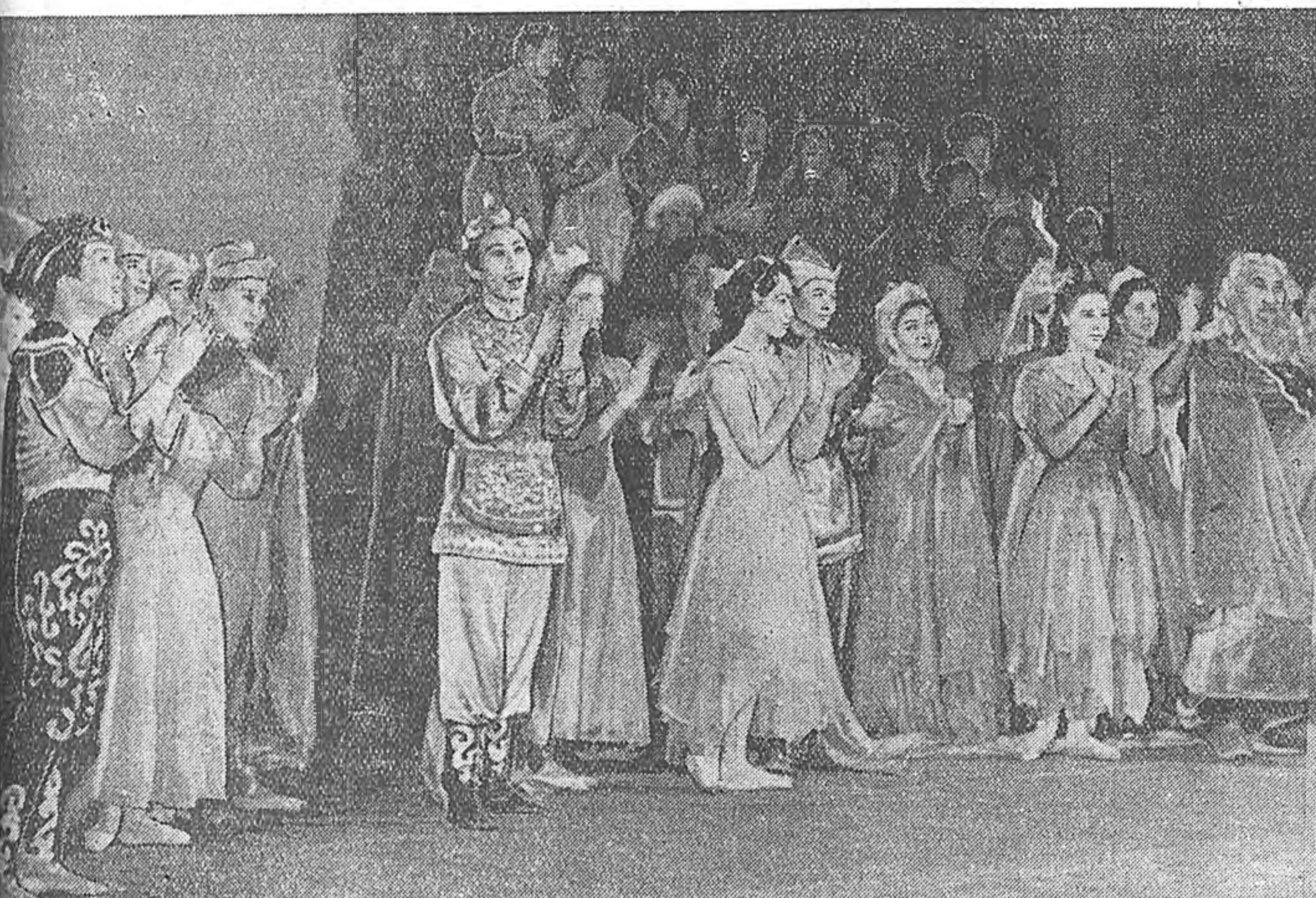
Декабриин 2-ой үдэр РСФСР-эй уран зохёолшодой Союзда Бурядай поэзиие зүбшэн хэлсэлгэ болоо. Тэндэ Москвагай олон уран зохёолшод, шүүмжэлэгшэд хабаадаа.

—Бурядай поэзиин зохёолнуудые уншаһанай удаа тэндэхи уужам дайдын амисхаал, түргэн горхонуудайнь харьялаа урасхаал, хада хабсагайнуудайнь хабшуу забһараар һалхинай эшхэрээн соностоно—гэжэ поэт С. В. Смирнов хэлээ.

—Мүнөө үеын бурят поэзиин эхин үндэһэнүүд, өөрсэ шэнжэнүүд тушаа шүүмжэлэгшэ А. Дугарнимаев хөөрэжэ үгөө. Бурядай поэзиин амжалтанууд болон дутуу дунданууд тушаа 20 гаран хүн үгэ хэлээ. Элитэ поэдүүд В. Журавлев, Н. Сидоренко, К. Ваншенкин, С. Баруздин, Е. Долматовский, П. Железнов, К. Кулиев, Е. Благинина, Г. Левин, шүүмжэлэгшэ Г. Туденов болон бусад һанамжануудаа хэлээ.

Тэдэнэр һүүлэй жэлнүүдтэ бурят поэзиин урган һалбарһан, поэдүүдэй мэргэжэл шадабариин эли бодо дээшэлһэн, өөрынгөө үе сагай ажабайдалые хурсаар харуулдаг, гүнзэгы удхатайгаар зохёолнуудые бэшэдэг болоһон тушаань нэгэн һаналтайгаар хэлээ. Мүн үхибүүдтэ зорюулһан шүлэгүүдые бэшэхэ, мүнөө үеын поэзиин шэнэ шэнэ формо шадамараар хэрэглэхэ, уран зохёол оршуулгын шанар һайжаруулха асуудалнууд эндэ табигдаһан байна.

(ТАСС).

1. СССР-эй Ехэ театрын филиалай сценэ дээрэ **Л. Книппер Б. Ямпилов** хоёрой хүгжэмтэй, **Н. Балданогой** либреттотэй **«Арюун гоохон Ангар дүүхэй»** гэжэ балет Бурядай оперо, баледэй театр харуулһаар. 2. Баледэй түгэсхэлэй һүүлээрхи сценэ …уулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҮДЭШЭЛЭН УЛААН БУЛАН СОО

Хэжэнгын аймагай Эдэрмэг тосхондохи «Победа» колхозой 3-дахи комплексно бригадын улаан булан тээшэ үдэшын боро харааһаар хүнүүд олоороо ошонод. Нэгэ хэды минутын үнгэрөөд байхада улаан буланда ороходо хорёод гаран коммунистнууд, комсомолшууд болон залуушуул сугларанхай, политическэ кружогой хэшээл үнгэргэгдэхэеэ байба.

— Урда болоһон хэшээл дээрээ Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин һүүлээр орон дотор тохёолдоһон хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ манай Коммунистическэ партиин, правительствын, Владимир Ильич Ленинэй сэсэн мэргэн заабаряар Эхэ ороноо саашань хүгжөөхэ талаар хараалһан хэмжээ-ябуулганууд тухай, буруу үзэлтэнөөр, тэдэнэй шунахай тэнэг аашануудтай тэмсэһэн тухай арад зонойнгоо ажабайдалые һэргээн бодхооһон тушаа асуудалнуудаар хөөрэлдэһэн байгаабди. Эхэ оронойнгоо социалистическэ индустриализаци, хүдөө ажахын коллективизаци үнгэргэһэн тухай, энэ үедэ ямар бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоһон тухай мүнөө хөөрэлдэхэ болонобди,—гэжэ пропагандист нүхэр Очиров хэлэбэ.

Пропагандист бурят хэлэн дээрэ ойлгосотойгоор, элдэб жэшээнүүдые харуулжа байгаад тон һонирхолтойгоор хэшээлээ үнгэргэнэ. Юуб гэхэдэ, тэрэ зооветеринарна институт дүүргэжэ ерээд түрэл колхоздоо главна зоотехнигээр ажаллажа байһан, хэдэн жэлдэ кружогой пропагандистаар хүдэлһэн одоол алишье талаараа һайн бэлэдхэлтэй хүн.

Нэгэ саг болоод байхада тэндэ забһарлалга болобо.

— Тэрэ үедэ хамтын ажал эмхидхэхэ гээшэ зайлашагүй шухала, тон харюусалгатай хэрэг байгаа бшуу. Энэ үедэ парти болоод гүрэндэ харша этэгээдэй, нютагай нюдарган баяд, ноёдой хорото аашануудтай манай парти нилээд тэмсээ,—гэжэ нүхэр Очиров хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

Коллективизаци тухай пропагандистын хэлэжэ байхын забһарта, тэрэ үеые һайн мэдэхэ, наһажаал хүнүүд, коммунистнууд нүхэд Цыбикжаб Цыцыктуев, Гомбо Цыбенов, Намжил Тушинов, Дулсан Найданова болон бусад «үнэхөөрөөшье хамтын ажал болохо үеэр нютагай нюдарган баяшуултай тэмсэгшэ хамнайбди, колхоз болохо үеые һанахада баһашье һонин байна даа, теэд тэрэ гэһээр нилээд удаан саг үнгэрбэ»,—гэлдэн һууба.

Нүхэр Очиров хөөрөөгөө дүүргээд,—хэндэ ямар ойлгогдоогүй асуудал байнаб? Һурагты, ондоошье юумэ һурахадатнай болохо,—гээд столой саана һуушаба. Шагнагшад мүнөө үнгэргэгдэһэн хэшээлээр 2—3 асуудал һураад, саашань орон болоод республика дотор, хилын саана боложо байһан элдэб асуудалнуудаар һонирхобо.

Хэшээлэй дүүрэһэнэй һүүлээр хүнүүд таранагүй, һонирхолтой элдэб асуудалнуудаар хоорондоо хөөрэлдэжэ һуугаа һэн. Тэдэнэй дунда пропагандист нүхэр Очиров һуунхай, мүн лэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсана.

Д. Доржиев.

Түрүүшын һарын дүн

Аймаг доторнай партийна һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһээр түрүүшын нэгэ һара үнгэрбэ.

Аймагай колхозуудта, предприятинуудта, эмхи зургаануудта хүдөө ажахын экономико шудалха 9 семинар, КПСС-эй түүхэ шудалха 12 кружок, 8 политһургуули, хүн зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудалнуудые шудалхэ 3 кружок октябриин 15-һаа хүдэлмэреэ эмхитэйгээр эхилжэ, 400 гаран коммунистнууд, комсомолшууд, партийнабэшэ эдэбхитэд һуралсажа байна.

Коммунистнуудай һуралсалда урда жэлнүүдтэ үзэгдэдэг алдуу дутагдалнуудые хараадаа абалсань партийна гэгээрэлэй зохистой формонуудые тодорхойлхо асуудалда партиин айком, партийна эхин организацинууд онсо анхарал хандуулһан байна. Политическэ һуралсалые ажабайдалтай коммунистическэ байгуулалтын үдэр бүриин зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулха зорилго пропагандистнуудай урда табиһан байнабди.

Мүнөө коммунистнууд, комсомолшууд, партийнабэшэ эдэбхитэд марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин түүхэ, теориһоо гадна, КПСС-эй XXI съездын, мүн партиин Центральна Комитедэй Пленумүүдэй тогтоолнуудые, СССР-эй Министрнүүдэй Совседэй Түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущевой элидхэл хэлэһэн үгэнүүдыень ехэ һонирхолтойгоор шудална.

Манай пропагандистнуудай дунда дүй дүршэлтэй, һайн бэлэдхэлтэй, хэшээлнүүдээ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг хүнүүд олон. Алдын долоон жэлэй һургуулиин директор Э. Б. Будаев КПСС-эй түүхын нэгэдэхи бүлэгөөр ехэ һонирхолтойгоор, нютагай материал һайнаар хэрэглэн лекцинүүдые уншаа. Хүн зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудалнуудаар Бурядай АССР-эй габьяата багшанар Б. Б. Нехуров, З. С. Сажинов гэгшэд һонирхолтой хэшээлнүүдые үнгэргэбэ.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахын экономико шудалха кружогууд мүнөө жэл хүдэлмэреэ нилээд һайжаруулаа. Сталинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин дэргэдэхи семинар (пропагандистнь Д. Шагдаров), Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи семинар (пропагандистнь О. Будаев), Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи семинар (пропагандистнь Н. Санжиев), Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи семинар (пропагандистнь А. Эрдынеев) һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ семинарнууд дээрэ коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд колхозойнгоо экономикые саашадаа хүгжөөхэ асуудалнуудые тодорхойгоор шудална. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, бригадирнууд, фермые даагшанар семинарта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, колхозойнгоо ажахые саашадань хүгжөөхэ гол шухала асуудалнуудаар лекци, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Тэдэнэр совет арад зоной урда парти, правительствын табиһан асари ехэ зорилгонуудые дүүргэхын тулада эгээн түрүүн марксизм-ленинизмын һургаалые гүн гүнзэгыгөөр шудалха ёһотой гэжэ һайн мэдэрнэ.

Түрүүшын һарын зарим тэды дүн иимэл даа.

Н. Дашиев,
партиин Курумканай айкомой пропагандист.

Эдэбхитэйгээр үнгэрөө

Долоон жэлэй түсэб хараалха зуураа урдаа ехэ зорилгонуудые табиһан холын Хойто-Байгалай ажалшад мүнөө жэл ехэ эдэбхитэйгээр ажаллажа, ажахы болон соёл культурыаа хүгжөөлгэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Һая болоһон партийна конференци дээрэ эдэ амжалтанууд тухай хэлсэгдэхэ зуураа, бии байһан дутуу дунданууд хурсаар шүүмжэлэгдээ.

КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Стулев тоосоото элидхэл хэжэ, хори гаран хүн үгэ хэлээ. Загаһа барилгые саашадань хүгжөөхэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдаба. Ажахын энэ гол һалбарида бии байһан олон дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Холын хараата асуудалнуудай, жэшээлхэдэ, загаһа олон болгохо, үсхэбэрилхэ асуудалай һайнаар шиидхэгдэдэггүй байһан тухай илангаяа шанга шүүмжэлэл гараа.

Энэ аймагта агнуури —ажахынь нүгөө гол һалбари болоно. Тиимэһээ ан олзоборилгодо бии байһан горьтойхон дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Ангуушадта холо саагуур ошожо агнаха арга боломжо олгохо, хүбшэ тайгын оёороор гэр байрануудые олоор бариха шухала байһан тухай үгэ хэлэһэн олон делегат тэмдэглээ.

Ажал хүдэлмэреэ һайжаруулха дэлгэрэнгы тогтоол баталан абтаба.

Эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Е. М. Стулев**, хоёрдохёор—**М. И. Хамаганов** һунгагдаа.

Лекци, элидхэлнүүдые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха

Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй республиканска таһагай правлениин III пленумһээ

Мүнөө үедэ, манай орон дотор үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан үедэ арад зоной дунда политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ойлгосотойгоор ябуулха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Тиимэһээ энэ асуудалда һүүлэй үедэ анхарал ехээр хандуулагдадаг болоһониинь мэдээжэ. Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй республиканска таһагай правлениин III пленум энээниие гэршэлэн харуулаа.

Пленум дээрэ КПСС-эй обкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр **К. Е. Маслов** политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай асуудалаар элидхэл хээ.

— Байгша ондо тус бүлгэмэй республиканска, аймагуудай таһагуудай хүдэлмэри зарим тэды һайжараа,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Нёдондонойхидо орходоо лекци, элидхэлнүүд олоор уншагдаа. Илангаяа хүдөө ажахын промышленностиин, партиин түүхын болон теориин асуудалнуудаар олон элидхэл, лекцинүүд уншагдаба. Прибайкалиин аймагтахи таһаг хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ, жэлэй туршада лекци уншаха түсэбөө арбан һарын туршада дүүргэбэ. Эндэхилэй ябуулдаг хүдэлмэри зоной дунда ойлгосотой, ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ нилээд нүлөөтэй болонхой. Тэрэшэлэн Кабанскын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй аймагуудай, Түнхэнэй аймагай Тоорын, Байкало-Кударын аймагай Корсаковай болон бусадшье таһагуудай хүдэлмэри нилээд һайжараа.

Гэбэшье республиканска таһагай правлениин болон аймагуудтахи таһагуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутуу дунданууд бии байһаар. Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмдэ 3 мянга гаран гэшүүд бии аад, тэдэнэй олониинь бүлгэмэй хүдэлмэридэ һулаар хабаадалсадаг, лекци, элидхэл уншадаггүй байха юм. Гадна бүлгэмэй гэшүүдэй дунда элдэб мэргэжэлтэд тон үсөөн. Хүдөө ажахын 2600 мэргэжэлтэдэй миин хоёр зуу гараниинь, хэдэ мянган инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оройдоо 160-ниинь бүлгэмэй гэшүүд болонхой. Үйлэдбэриин түрүүшүүл, дүй дүршэлтэниие бүлгэмэй гэшүүдэй дундаһаа «хургаяа нугалжа» тооломоор. Ушар иимэһээ уншагдаһан лекцинүүдэй миин лэ 2 процентнь техническэ дэбжэлтын, 2 процентнь түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай, арбаад гараниинь хүдөө ажахын темэнүүдтэ зорюулагдаһан байха юм. Зангрэйн, Тарбагатайн аймагуудай зарим тосхонуудаар лекци, элидхэлнүүд огто уншагдадаггүй байһаар. Улан-Удэ городто лекци, элидхэлнүүд гансал томо томо предприятинуудта уншагдадаг. Тиихэдэ городто хүдэлмэрилдэг зарим гэшүүд гансахан түлбэритэй лекцинүүдые уншаад лэ ябаха заншалтай. Эдэ дутагдалнуудтай саашадаа эбсэшэгүй.

Шэнэ лекцинүүдые идейнэ талааринь шалгажа, зүбшэн хэлсэһэн хойноол тэдэниие уншуулдаг болохо ёһотой. Юуб гэхэдэ, шалгалта хиналтын үгы дээрэһээ зарим лекторнүүдэй зүгһөө лекци бэлэдхэхэдээ харюусалгагүйгөөр, халирхайгаар хандадаг ушар олон үзэгдэнэ.

Республиканска таһагай правлени (нүхэд Соктоев, Жеребцов) аймагуудай таһагтай холбоо барисаа муутай, тэдэнэй ябуулжа байһан хүдэлмэрээр хүсэд һонирходоггүй заншалтай.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар эгээн түрүүлэн Прибайкалиин аймагтахи таһагай түрүүлэгшэ нүхэр **Капустин** үгэ хэлэбэ. РСФСР-эй бүлгэмэй II съездэ ошожо ерэһэн тухайгаа нүхэр Капустин хөөрэжэ, һүүлдэнь республиканска таһагай хүдэлмэриин дутуунуудые шүүмжэлээ.

— Республиканска таһагай эльгээһэн зарим лекцинүүд һонигүй, ажабайдалтай холбоогүйгөөр бэшэгдэһэн байдаг. «Коммунизмын хоёр шата тухай» нүхэд Дырхеев Могордоев хоёрой бэлэдхэһэн лекци энэ асуудалаар Глазерманай бэшэһэн брошюраһаа ехэнхидээ абтаһан байна. Городһоо ерэһэн лекторнүүдэй зариманиинь лекцээ муугаар уншадаг, тиигэбэшье түлбэри абаха гэжэ оролдодог.

— Хүдөө ажахын министерствын, совнархозой хүдэлмэрилэгшэд аймагуудаар ябахадаа оройдоо лекци уншадаггүй,—гэжэ нүхэр Капустин онсо тэмдэглэбэ.

Удаань Кударын аймагтахи таһагай гэшүүдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай нүхэр **Бадмаев** хөөрэжэ үгөө.

— Манай аймагта ажалай түрүүшүүл, колхозуудай түрүүлэгшэнэр лекцинүүдые олоор уншадаг болонхой. Түрүү кукурузашан И. Н. Дампилов аймагай колхозуудаар ябажа хори гаран лекци һүүлэй үедэ уншаба. Кировэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд Перевалов, Мансуровский энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Иимэ лекцинүүд ойлгосотойшье, туһатайшье байна. Манай аймагта экономическа конференцинүүд олохон асуудалнуудаар үнгэргэгдэһэн байна.

—Республиканска таһагай правлени гэшүүдтээ бодото туһаламжа багаар үзүүлнэ,— гэжэ Хориин аймагтахи таһагай түлөөлэгшэ нүхэр **Григорьев** мэдүүлбэ.— Правлениин хүдэлмэрилэгшэд тоосоото-һунгалтын суглаагаар гү, али хэды лекци уншагдааб гэжэ һураад лэ «туһаламжаяа» дүүргэдэг, аймагуудаар ябахадаа манайхидай лекцинүүдые шагнажа, алдуутай байгаа һаань заһажа, методическа туһаламжа үзүүлдэггүй. Хүдөөгөөр ябаһан республикын хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа совнархозой мэргэжэлтэд, лекци уншадаггүй.

— Манай аймагта хүдөө ажахын шухала хүдэлмэри һулаар оньһожоруулагданхай. Теэд бэшэ аймагуудта хэгдэжэ байдаг юумэн тухай нэгэшье лекци үгыбди. Юундэб гэхэдэ, энээн тушаа республиканска таһагай правлени һаналаа табинагүй, иимэ лекцинүүдые бэлэдхэхэ гэжэ оролдоногүй,— гэжэ Яруунын аймагай түлөөлэгшэ нүхэр **Бадашкеев** шүүмжэлбэ.

Пленум дээрэ нүхэд **Янгутова, Балуров, Белоусов, Хантаев** болон бусад үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

ХАНИ БАСАГАД

Зураг дээрэ: Бичурын аймагай «Победа» колхозой һаалишад (зүүн гарһаа) Любовь Плюснина, Галина Фалилеева. М. Намжиловай фото.

Бага-Куналей тосхоноһоо холо бэшэ, набтаршаг хадын бооридо зохидоор түхеэрэгдэһэн үхэр малай байранууд, һайнаар бариһан хэдэн гэрнүүд харагдана.

Эгээл үдэ багта эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай нэгэ ехэ типовой байрын хойто үүдэндэ хүхэ ногоон клевер ургамал кузовоороо дүүрэтэр ашаһан 3 тонныи автомашина хүндэлдэшэнхэй, хэдэн һаалишад ургамал ногооое дүүжэн тэргэдэ тээжэ, байра руу оруулжа байба. Уданшьегүй кормушкада хэгдэһэн хангалтама хоншуухан үнэртэй клевер үбһэ үнеэд амтархан эдижэ, сагаахан халаад үмдэһэн һаалишад тэдэниие һаажа эхилнэ.

— Үнеэднай уянда байлгагдажа, үдэртөө тус тустаа 12 килограмм силос, 10 килограмм клевер эдижэ, һаалгагдадаг болоһоор хараа байса һү ороо. Жэшээнь, минии үнеэдэй зариманһаа үдэртөө 9—10 литр һүн һаагдана. Гадна һаагдаһан һүнэй литр бүхэндэ 300 грамм таряа талханай зүйл үгэнэбди. Тэрэшэлэн үнеэдтэ 15—15 килограмм турнепс, горьтой хартаабха эдюулэгдэнэ гээшэ,— гэжэ бултанһаа наһатайшаг янзын һаалишан Устинья Барсукова хөөрэнэ.

— Һү һаалгаар мүнөө хэнтнай түрүү һууринда ябанаб?—гэжэ тэрээнһээ асуухадамнай:

— Энэ хахасашагүй хани басагад Нина Любовь Плюснина хоёрнайл үиинэй түрүүлэнхэй гээшэ. Любатай өөртэйнь хөөрэлдэхэдэтнай болохо, үнеэдынь тэдэ байна,— гээд нүхэр Барсукова байрын гэг дундуур зааба.

Любовь Плюснина, хараха янзада урихан шарайтай басаган, үнеэдэйнгээ хүхэ шадамар бэрхээр шобторжо, бүлеэхэн һү ведро руу буюулан һууба.

— Бидэ түрүүн Нина Плюснинатай сугтаа энэ фермэдэ хүдэлхөөр ерээ һэмди. Тэрэ гэһээр ходо мүрысэжэ ажалланабди. Би мүнөө жэлэй эхинһээ хойшо 11 һара соо үнеэн бүриһөө 1989 литр һү һаанхайб. Нина баһал 1900 шахуу литргэ хүргөө ёһотой. Жэлэй эсэс болотор декабрь һарада үнеэн бүриһөө үшөө 270 литр һү һааха уялга абанхайбди. Тэрэмнайшье дүүргэгдэхэ байха. Илангаяа үнеэдэйнгээ һүнэй тоһолигые дээшэлүүлхын түлөө ехэхэнээр оролдонобди. Мүнөө үдэртөө үнеэн бүриһөө 12—13 литр һүн һаагдана,— гэжэ комсомол Любовь Плюснина үсөөхэн үгөөр ажал тухайгаа хөөрэнэ.

Тэдэнһээ гадна эндэхи һаалишад Александра Плюснина, Галина Фалилеева, Устинья Барсукова, Валентина Кавизина, Мария Шубина гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриһөө тус тустаа 1719—1900 литр хүрэтэр һаанхай.

Тус фермынхид Прибайкалиин Лазогой нэрэмжэтэ артелиин һаалишадай жэшээгээр ажаллажа, намарай, үбэлэй һаранuудта үнеэдэйнгээ һү шэмые улам дээшэлүүлэн, октябрь, ноябрь, декабрь соо үнеэн бүриһөө хамта 800 литрһээ бага бэшэ һү һааха уялга абаһан юм.

Тиигэжэ Бичурын аймагай «Победа» колхозой һаалишад коммунистическэ ажалай фермын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Эдэнэр үнеэдээ сагһаань урид шэргээхэгүй, тэдэнээ зоотехническэ заабаряар эдеэлүүлжэ, зүбөөр һаахын түлөө бүхы оролдолгоёо гарган ажаллахадаал иимэ амжалта туйладаг байһаниинь элитэ.

Ю. Савостин.

Редакциин почтоһоо

Һаналаа табинагүй

— Эд бараанай эрьесын т[...] дүүргэжэ биранагүйбди. М[...] совхозрабкоопой правлени т[...] бымнай улам ехэ болгобошье [...] нэй хэрэглэхээр, худалдаа [...] маанда гүйсэтэй эд бараагаар [...] гаха гэжэ оролдоногүй,—гэжэ [...] най фермын дэргэдэхи Селе[...] мын совхозрабкоопой магази[...] даагша Цырен Данзанова [...] хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье совхозрабкоо[...] правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ [...] хэр Дашапылов худалдаа най[...] һайжаруулжа, зоной эрилтые [...] сэд хангаха тушаа һаналаа та[...] нагүй ха. Сэлэнгын хониной сов[...] зой нэгэдэхи фермэдэ зуу гаран [...] хэтэ айл һуудаг. Теэд тэндэхи [...] газиндамнай хүүгэдэй гутал, [...] саһан байдаггүй, эдеэ хоолой [...] хомор. Зонһоо мяха, һү мэтые [...] далдажа абаад, магазинда [...] маалжа болохо байгаа. Тии[...] юумэшье эмхидхэгдэнэгүй. М[...] мяха шүлэнэй гутаха, гашалха [...] хээр дулаанай саг бэшэ бшуу. [...] хэр Дашапылов юу харадаг, бо[...] дог юм?

Эдэ бүгэдэһөө боложо нү[...] Данзановагай даадаг магазин [...] сэбөөшье дүүргэдэггүй. Ноябрь[...] рынгаа түсэб арайхан 70-[...] процент дүүргээ. Баһа октябри[...] шье түсэб дүүргэгдээгүй үлэ[...] һэн.

П. Будажапов.

Хэмжээн абтаа

„Библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ юун һаад хэнэб[...]

Иимэ гаршагтай статья ма[...] газетын ноябриин 20-ной номе[...] толилогдоһон байгаа. Эндэ библи[...] текэнүүдэй хүдэлмэри шүүмжэл[...] дээ һэн.

—Зарим библиотекэнүүдэй ажа[...] да бии байһан дутагдалну[...] статья дотор тон зүбөөр элирүүл[...] дээ,—гэжэ республикын культуры[...] министрын орлогшо нүхэр Си[...] ренко манай редакцида харюу[...] ба. Культурын министерствын зү[...] һөө библиотекэнүүдэй ажал һа[...] жаруулха зорилгоор тусхай хэ[...] жээ-ябуулганууд хараалагдаж[...] байна.

РЕСПУБЛИКЫН ПРЕДПРИЯТИНУУДААР

Үйлэдбэрээ оньһожоруулжа...

Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мурысөөндэ оролсоһон Улан-Удын мелькомбинадай коллектив ажалай эрхим амжалта туйлаба. Тэдэнэр бүхы продукци гаргаха энэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин һүүл багаар дүүргээд, мүнөө 1960 оной түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

Жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн 11 һарын туршада тус комбинадайхид нёдондоной энэ үеынхидэ оробол 1 миллион гаран түхэригэй ехэ продукци гаргаһан байна. Иимэ амжалта хайшан гэжэ туйлагдааб гэхэдэ, комбинат дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумһээ хойшо үйлэдбэри оньһожоруулха, автомат зэбсэг хэрэглэдэг болохо тушаа ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ юм. 1-дэхи, 6-дахи складуудта түүхэй эд ашаха, буулгаха хүдэлмэри хүсэд оньһожоруулагдаа, комбинадай цехүүдээр 40-өөд шэнэ машина, түхеэрэлгэнүүд толхогдоо.

Тэрэшэлэн хүдэлмэрншэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ тушаа горьтой анхарал хандуулагдана. Комбинадай бүхы хүдэлмэришэдэй 60 процентнь 2 мэргэжэлтэй болонхой.

Мүнөө мелькомбинадайхид КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, шэнэ амжалтын түлөө тэмсэжэ байна.

Д. Цыренов.

Залуу мэргэжэлтэдые һурганаб

Совет арадай ажабайдал, ажаһуудал жэлһээ жэлдэ һайжарна. Мүнөө хүн гоёор, сэбэрээр хубсалдаг болоо. Улан-Удэ городто һая болотор эхэнэрэй малгай оёдог мастерской оройдоо үгы байгаа һэн. Энээниие хараадаа абан манай артель мүнөө хоёрдохи жэлээ эхэнэрэй малгай оёжо байна.

Би 1953 ондо «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артельдэ һурагшаар ороо һэм. Гурбан һара һураһанайнгаа һүүлээр бэеэ даагаад хүдэлмэрилжэ эхилээб. Мүнөө би малгай оёлго дээрэ мастераар ажалланаб. Манай ажал харюусалгатай юм. Хүн хүнэй эрилтэнь ондо ондоо байдаг. Тиимэһээ шэнэ янзын, гоё малгай оёхоёо оролдонобди.

Мүнөө аймаг бүхэндэ оёдолой мастерскойнууд бии болонхой. Эдэ мастерскойнуудта хүдэлмэрилхэ залуу мэргэжэлтэдые манай артель һургана. Би өөрынгөө дүй дүршэлдэ дүрбэн хүниие һургажа, тэдэнэрые бэеэ даагаад хүдэлхэ эрхэтэй болгооб. Мүнөө Галуута-Нуурай артельһээ ерэһэн залуу басагад һуража байна.

М. Головачёва,
«Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин оёдолой мастер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин мастер, эхэнэрнүүдэй малгай оёдог оёдолшон М. А. Головачева. Л. Хайдуровай фото.

Һабарай тарилгада эртээнһээ бэлдэжэ, баян ургасын үндэһэ һуури байгуулая!

ТҮРҮҮ АРГААР ЗАҺАБАРИЛНА

Элдин баян Эгэтэ нютагай «Дружба» колхоз 6966 гектарта [тар]илга хэдэг юм. Иигэжэ мүнөө [жэ]л 400 мянга шахуу пүүд таряа, [мү]н хэдэн мянгаад центнер зелён[ка] хуряажа абаа юм. Энэ жэл 9375 [пү]үд ороohо таряа, 3200 центнер [ма]ха гүрэндэ худалдаха уялгаяа [ко]лхозойхид нэрэтэй түрэтэйгөөр [дү]үргэнхэй. Малыншье олон.

Эндэхи колхознигууд партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, долоон жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид— табан жэл соо дүүргэхээр оригжонхой.

МТС-үүдэй шэнэдхэн хубилгагдахада колхоз 30 трактор, 21 элдэб комбайн, хүдөө ажахын бусад машина, зэбсэгүүдые худалдажа абаһан юм. Иигэжэ машина, техникэ өөһэдынгөө мэдэлдэ абаһанайнь һүүлээр ажалынь бүри эмхитэйгээр бүтэдэг болоо һэн.

Гэбэшье энэ колхоз заһабарилгын һайн мастерскойгүй байгаа. Иигэжэ үнгэрэгшэ хабар хоёр жэлэй саада тээ баригдаһан Эгэтын МТС-эй шулуун ехэ типовой мастерской, гараж, бүхы барилгануудайнь худалдажа абаа юм.

Мастерскойдоо үнгэрүү ехэ гаргаша хэхэгүйн тулада зарим хэмжээ абаһан байна. Эндэ хүдэлдэгшэнүүдынь үсөөрүүлэгдээ.

МТМ соонь нэгэ доро 6 трактор узловой аргаар заһабарилагдадаг байна. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ горьтойгоор дээшэлнэ.

Зураг дээрэ: бэрхэ токарь И. Уваров ажаллажа байна.

Н. Дамбаевай
фото, текст.

Таряан урагдэнэ, гутана

Ороohо таряанай үндэр баян ургаса гараад, механизаторнуудай, колхознигуудай хүсөөр сүм хуряагдажа, бригадануудай тоог дээрэ оруулагдаһан юм. Комбайнуудһаа гараһан таряае шэгнэхэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (Хори) 35 мянгаад центнер ороohо суглуулһан байгаа.

Теэд энэ ехэ таряан мүнөө болотор тоог дээрээ хэбтэжэ, шубуу шонхорто эдигдэжэ, тэндэ ёһоор харуулшье табигдаагүй байһаар. Колхозой правлени «склад байхагүй» гэһэн шалтаг бариад, тоог дээгүүр хэбтэһэн таряае шэгнэжэ, бүридхэлдэ абаха тухай анхарнагүй.

Удаан саг соо томо обоохойнуудаар хэбтэһэн таряан гутажа эхилээ.

Н. Костин.

Байгаалиһаа үршөөл хайра хүлеэхэгүйбди гэжэ Колмаковагай звеногойхид мэдүүлнэ

Тала дайда сагаан саһаар хушагдажа, хонхор, хотогор, жалга газараар хүр хүнгэрэг тогтодог болложо эхилэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ Могойтын сомоной «Коммунизм» колхозой 2-дохи комплексно бригадын огородой газар дээрэ мори шаргатай хэдэн хүнүүд үглөөнэй харанхыһаа, үдэшын бүрэнхы болотор хүдэлжэ, тэндэ саһа тогтооохо бэлэдхэл хэнэ, наг шэбхэ шэрэнэ.

Энэмнай артелиин үнинэй огородшон Антонина Колмаковагай даадаг звеногойхид шэнэ жэлэйнгээ тарилгада эртээнһээ бэлдэжэ, баян ургасын һуури табижа байна гээшэ.

Эндэхид мүнөө жэлдэ нилээд ехэ түсэб табижа, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ бүхы тарилгын гектар бүриһөө 200 центнерһээ бага бэшэ капуста, мүн 200 центнер морковь ургуулжа абахаар шиидэнхэй.

— Зай, юун гэжэ һананат, энэ даабаряа дүүргэжэ шадаха гээшэ гүбди?—гэжэ звеное даагша Колмакова нүхэдтөө хандан асууна:

— Уялга абаһан хойноо тэрэнээ дүүргэхэ ёһотой ха юмбибди. Энэ жэлдэшье муу бэшэ ургаса хуряагдаа. Теэд бүгэдөөрөө үшөө һайнаар оролдоод байбал, 200-һаа байха, 250—300 центнер огородой эдеэнэй ургаса абаха аргатайбди. Гансал оролдохо хэрэгтэй, оролдохошье байхабди,— гэжэ звеногой гэшүүд Татьяна Филиппова, Прасковья Чиркова гэгшэд харюусана.

Мүнөө звеногойхид хаһа сагынь алдангүй, тарилгада һайнаар бэлэдхэхын түлөө хүсэ шадалаа зангидан ажаллана. Эдэнэр огородойнгоо газарта наг шэбхэ зөөжэ дүүргээд, парнигуудаа бэлдэжэ эхилхэ юм.

— Хайшан гэжэ, ямар аргаар иимэ һайн ургаса абанабта,—гээд нүхэр Колмаковаһаа асуухада:

— Эгээл түрүүн рассадаяа горшоогхонууд соо амяарлан һуулгаад, газартаа һайса нэгшээгдэһэн наг шэбхэ ехээр зөөжэ, суперфосфат, сульфат аммони гэхэ мэтэ минеральна үтэгжүүлгэ буйлуулжа, һайса хэрэглээд, бүхы хүдэлмэреэ хаһа саг соонь хээд, газараа уһалаад байхада огород ургангүй яаха һэм,—гэжэ тэрэ харюусана.

Эдэнэй ажал хэрэгынь хододоо хүнгэхэнөөр өөрөө бүтэдэг бэшэ юм. Харин ажалдань жэлһээ жэлдэ бэрхэшээлнүүд олон ушардаг. Огородой бүхы хүдэлмэри хүнэй гарай хүсэ, хүлһөөр бүтээгдэнэ. Эндэ техникэ үшөөл ёһоор хэрэглэгдэдэггүй байһаар. Энээндэ огородшод зэмэтэй бэшэ ааб даа. Жэшээнь, морковиин эшые шэнгэрүүлжэ түүхэ, шоройень обоолжо, зөөлэрүүлхэ хүдэлмэри хэды ехэ эсэбэритэй гээшэб!

— Гараар хэдэг эдэ бүхы хүдэлмэрие оньһожоруулаа һаамнай, хэды ехэ зөөри, хүсэн алмагдаха байгааб. Энээн тушаа колхозой хүтэлбэрилэгшэд, механизаторнууд һаналаа табиха бэзэ гэжэ найдагдана,—гээд нүхэр Колмакова хөөрэнэ.

Тус звеногойхид булта үнэн зүрхэнһөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлнэ. Мүнөө нүхэр Колмакова өөрынгөө дүй дүршэл улам дээшэлүүлжэ, огородшодойнгоо ажалые хүнгэдхэхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг, залуу огородшодые һургадаг байна. Тэрэнэй үүсхэлээр парнигуудта үрэһэн тариггдахадаа нэгэн доро горшоогхонууд соо һуулгагдадаг арга хэрэглэгдэдэг болоо. Энээнэй ашаар пикировко хэхэ хүшэр хүндэ ажалһаа огородшод сүлөөлэгдөө. Теэдшье пикировко хэхэдэ олон рассада үхэдэг, ургадаггүй байгаа. Мүн тэрэнэй үүсхэлээр түрүүшынхеэ тус звенодо капустын зүрууд хоорондын элдүүрилгэ культиватораар хэлэг боложо эхилээ.

Энэ звеногойхидой үндэр баян ургаса абадаг «нюусань» имагтал эдэнэй өөһэдэйнь оролдолго, үүсхэл, эсэшэ сусашагүй ажал болоно.

Д. Санданов.

Республикын колхоз, совхозуудта трактор, комбайн заһабарилга тухай

1959 оной декабриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Трактор заһабарилга: Колхозуудта	Трактор заһабарилга: РТС-тэ	Комбайн заһабарилга	Аймаг	Трактор заһабарилга: Колхозуудта	Трактор заһабарилга: РТС-тэ	Комбайн заһабарилга
Баргажанай	15,7	—	2,4	Ториин	3,9	—	—
Кударын	15,0	—	—	Хэжэнгын	2,8	14,3	—
Зэдын	12,5	50,0	—	Иволгын	2,7	20,0	—
Түнхэнэй	12,5	35,3	—	Кяхтын	2,1	—	—
Хориин	12,5	16,7	—	Байкало-Кударын	1,7	—	—
Заиграйн	12,1	—	—	СОВХОЗУУД:			
Курумканай	11,9	14,3	—	Кяхтын	28,6	—	15,8
Кабанскын	9,8	13,6	—	Кабанскын	25,0	—	—
Яруунын	8,6	—	4,3	«Эрдэм»	21,4	—	15,2
Сэлэнгын	8,3	25,0	1,7	Хориин	20,7	—	—
Мухаршэбэрэй	7,8	22,2	—	Борьёогой	11,9	—	—
Бичурын	6,5	—	—	Бичурын	9,4	—	—
Закаменай	5,5	—	—	Яруунын	2,7	—	—
Тарбагатайн	5,8	14.3	—	Иволгын	2,5	—	—
Прибайкалиин	4,8	50,0	—	Сэлэнгын	2,3	—	—

КПСС-эй ЦК-гэй ПЛЕНУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

КУРГАН. Баксарска шубуу үсхэбэридэг совхоздо ажалладаг лафетнэ жаткын машинист Н. Екимов энэ жэлдэ ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллаа. Гурбан жатка холбоод, хуряалга хэхэдээ Н. Екимов тракторист А. Ермаковтой хамта 16 үдэрэй турша соо 2.000 гектар ороohото ургамалые хуряагаа. Дунда зэргээр үдэр бүри 125 гектар таряа хуряаһан болоно.

Курганай үүсхэлшын агрегат областиин хүдөө ажахын выставкэ дээрэ табигдаа. Ондоо областьнуудһаа выставкэдэ ераһэн механизаторнуудай энэ дүй дүршэл тухай ехээр һонирхоһон дээрэһээнь Н. Екимовһэй выставкын комитет тэдэнтэй уулзуулһаа. **Зураг дээрэ:** Н. С. Екимов (зүүн гарһаа) Челябинскын областьһоо ераһэн дайлшадтай Социалистическэ Ажалай Геройи М. А. Аксеновтой—Сосновско районой «Россия» гэжэ колхозой механигтай, Г. Н. Дворниковтой — «Тахталымский» гэжэ совхозой директортэй, В. Н. Назаровтай—Челябинскын хүдөөгэй болон ой модоной ажахын научно-техническэ бүлгэмэй эрдэмтэ-секретарьтай хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Залуу хонишоной алхам

Үнгэрэгшэ үбэл «Победа» колхозой гэшүүн Дамба Жамбалов үнинэй хонишон Радна Аюшеевгэй хони хаража, Хүсөөтын Эхин гэжэ газарта үбэлжэһэн юм. Үбэлэй шэрүүн һарануудта хони хараха гээшэ Дамбада түрүүшээр гайтай байгаа. Тиибэшье һаань, тэрэ түрүүшын бэрхэшээлнүүдһээ сухаряагүй. Нүхэрэйнгөө баян дүршэлынь богони болзорто халан абаа.

Нүхэр Аюшеевтэй хамта тиихэдэ хонидоо һайн ондо оруулаад, гараһан түлынь хоролтогүйгөөр түлжүүлэлсээд, дулаан болоходо Дамба ондоо ажалда хүдэлөө. Гэбэшье заабол хонишон болохо гэһэн бодолоо орхёогүй һэн. Би хонишон лэ болохо хүсэлтэйб гээд колхозой комсомолой эхин организацида хандахадань, тэрээнэй үүсхэлые һайшаажа, хонин ажалда оруулһан юм.

Мүнөө отарые даагша Дамба Жамбалов 286 толгой эхэ хонидые Цыпилма Доржиеватай харууһалжа байна.

...Хүсөөтын Эхинһээ хойшоо хабтайгша овёсой поли дээрэ хонид бэлшэнхэй. Тэдэнэр тархяа татангүй хадагдаһан овёсой узуур шэншэлэн, ехэ һайнаар эдеэлнэ. Харахада хонид хүшэ шангатай.

— Декабриин һүүлээр хонид түрэжэ эхилхэ. Тэрэ болотор эдэниие багаханшье тураахагүйе оролдохобди. Үглөөгүүр эртэ гаргаад, үдэ болотор таряанай узуурта бэлшээгдэнэ. Һүүлдэнь голдо гаргажа һайн хагдатай газараар адуулагдана. Хэды туранхай хонидоо хорёодо байлгажа эдеэлүүлнэбди,— гэжэ Дамба даруугаар хөөрэнэ.

Хонишон Дамба ажалдаа тон ханалгатайгаар, үнэн зүрхэнһөө хандадаг.

Иигэжэ өөрынгөө һайн дураар хонишон боложо, харюусалгатай ажал даажа абаһан комсомол, Дээдэ Хэжэнгын сомоной Соведэй депутат Дамба Жамбалов эхилхэһээ бүхэригөөр ажаллана.

Н. Галданов.

СОВЕТСКЭ БАЙГУУЛАЛТА

Соведэй хүдэлмэрие улам шангадхаха

КПСС-эй XXI съездын һүүлээр ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нютагай Соведүүдэй үүргэ, харюусалгань улам дээшэлээ. Эгээл тиимэһээ манай Соведэй гүйсэдкомой саг үргэлжын комиссинуул үргэн ниитэ зонтой холбоо барисаагаа бэхижүүлхын, һунгагшадайнгаа захяае бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула ехээр оролдодог болоо. Нэн түрүүндэ ажалшадай һанамжа, дурадхалнуудта анхаралтайгаар ханданабди. Һүүлэй үедэ хүдөө ажахын, культурно-ажаһуудалай комиссинууд ехэхэн хүдэлмэри хээ. Тус комиссинуудай түрүүлэгшэнэр депутадууд Будажапова, Бадмаев гэгшэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, ажахын болон культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Гэбэшье манай сомоной Соведэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии. Бидэнэр, сомсоведэй хүдэлмэрилэгшэд, өөһэдөө эдэбхи үүсхэл багатайгаар ажалладаг, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар табижа шаданагүйбди. Гэхэ зуура, манай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд олонхи ушартаа манһаа дулдыданагүй гэжэ сэхэ хэлэмээр. Юуб гэхэдэ, олонхи ушарта, аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд нютагай Соведүүдэй үүргэ, харюусалгые дээшэлүүлхын тула оролдодоггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, тэдэнэр колхозуудаар ябажа, али нэгэн асуудал шиидхэхэдээ, сомоной Соведтэ ородоггүй, хүдэлмэрилэгшэдтэйнь уулзадаг, хөөрэлдэдэгшьегүй. Эмхи зургаанда, колхоз, бригадануудаар суглаа гү, али зүблөө үнгэргэхэдөө депутадуудые уридаггүй, шиидхэжэ боломоор асуудалнуудые сомсоведэй үзэмжэдэ үгэдэггүй байха юм.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нютагай Соведүүдэй үүргые дээшэлүүлхын тула шухала хэмжээнүүдэй абтажа байбашье, сомоной Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл, бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ тушаа ямаршье юумэн хэгдэнэгүй. Үнихэнэйшье, сомсоведэй, тэрэнэй саг үргэлжын комиссинуудай түрүүлэгшэнэртэй семинар, зүблөөнүүд үнгэргэгдөөгүй. Тиимэһээ зарим хүнүүд өөһэдынгөө урдахи зорилгонуудые хүсэд мэдэхэгүй, үүргэ, харюусалгаяашье мартажархиһан ябадаг.

Б. Дабаева,
Иволгын Бухэнэй сомсоведэй секретарь.

ДЕПУТАДУУДАЙ ХҮСӨӨР

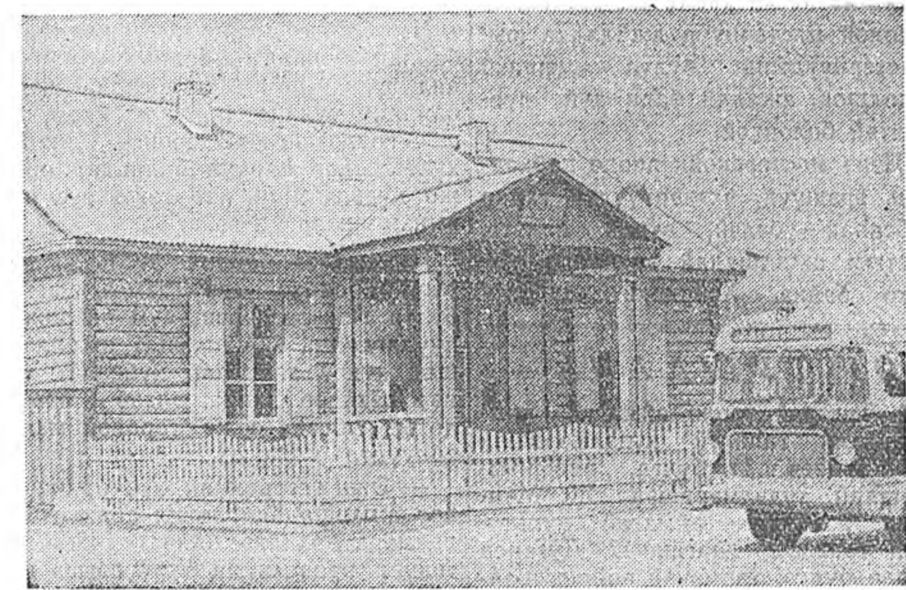
Ажалшадай саг үргэлжэ ургажа байгаа культурна, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангахын түлөө тэмсэхэ гээшэ сомоной, сельскэ Соведүүдэй, мүн тэрэнэй гүйсэдком болон саг үргэлжын комиссинуудай шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Энэ хүндэтэй уялгаяа һайн мэдэрһэн Ново-Сэлэнгын сельсовет (түрүүлэгшэнь нүхэр Эрдынеев), тэрэнэй депутадууд ажал хүдэлмэреэ һайжаруулхын тула һүүлэй үедэ горьтойхон оролдолго гаргажа эхилээ.

Сэлэнгын аймагай түб—Ново-Селенгинск үнгэрһэн хоёр—гурбан жэлэй туршада нилээд урган хүгжэжэ, арад зониинь яһала олон болоо юм. Тиигэбэшье, ажалшадай эрилтэнүүдые хангаха талаар горьтой дутагдалнууд бии байгаа. Илангаяа, тосхондохи худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд олон һэн. Энээниие хараадаа абажа, сельсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй культурна ажабайдалай комисси, энэ асуудал бэлдэжэ, сельсоведэйнгээ тусхай сесси дээрэ табижа зүбшэн хэлсээд, хэмжээ ябуулгануудые хараалһан байна. Эдэ асуудалнуудые депутадуудай зүбшэлдэ табихынгаа урда тээ бүлэг депутадууд худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрие бүхы талаһаань шалгажа үзэһэн байха юм.

Сельскэ Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд уригдаһан байгаа.

Соведэй сессиие иимэ һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэдэ хожомынь ажал хүдэлмэри урагшатайгаар ябана гэжэ бодото байдал харуулна.

С. Цолгин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ново-Сэлэнгэдэ баригдаһан аптекын шэнэ байшан.
Ф. Морсенецын фото.

Хори бурядай түүхэ тухай дансанууд

Манай эрдэмтэд бурят арадай түүхэ бэшэхэдээ ехэнхидээ ород дансануудай үндэһэ баримталдаг һэн. Монгол үзэгөөр бэшэгдэһэн бурят дансанууд шэнжэлэгдэдэггүй, тэдэ дансанууд һая болотор эмхилэгдээгүй, ород гаршагтай болгогдоогүй байгаа юм. Нёдондо Агын бурядай түүхын дансанууд тухай эрдэмтэ Р. Пубаевай статья толилоо һэмди. Мүнөө тэрэнэй бэшэһэн хори бурядай түүхэдэ хабаатай дансанууд тухай статья толилбобди.

Бурядай АССР-эй гүрэнэй түб архивта хадагалагдажа байһан Хориин степной думын, хуушан монголоор бэшэгдэһэн дансануудые эмхидэнь оруулжа, ородоор нэрэтэй, гаршагтай болгоод, он жэл, һара үдэрынь гаргагдажа дүүргэгдээ. Түүхэдэ сэхэ хабаатай эдэ үнэтэй сэнтэй дансанууд һүүлэй олохон жэлэй туршада эрдэмтэ-түүхэшэдэй гарта оронгүй үмхиржэ, һандаржа байһаниинь элитэ. Хори нютагта хэды сагһаа эхилжэ ажабайдалайнгаа дансануудые хуушан монгол бэшэгээр бүтээдэг болоһыень мүнөө үеын түүхын эрдэм шэнжэлэлэй байдалаар мэдэхэнь бэрхэтэй байна. Юундэб гэхэдэ, хори бурядай урда сагай хуушан монголоор бэшэһэн дансанууд 1846 ондо арадай зөөри эдиһэн тайшаа Ринчин-Доржи Дымбыловэй думээ галдахадань шаталсашаһан юм. Энэ хобдог тайшаагай сүйд хэһэнэй гэмээр хори бурядай XVI, XVII, XVIII зуунай үеын түүхые шэнжэлхэ тусхайта бурят дансануудай үгы болоһон дээрэһээнь Хориин эртэ урда сагай түүхые мүнөөнэй эрдэмтэ-түүхэшэд мууса мэдэнэ. Тиимэһээ Хориин степной думын хуушан монгол дансанууд ехэнхидээ 1830—1902 онуудта хабаадаха байна. Энээнһээ гадна тус архивта мянга юһэн зуун арбаад, хорёод, гушаад оной Хоридо хабаатай хуушан монголоор бэшэһэн олон саарһан бии.

1830-аад онһоо Бурядай эмхи зургаануудта сангай саарһа бэшэлгэдэ ород хэлэн хэрэглэгдэжэ эхилһэн юм. Илангаяа Хориин степной думэдэ сангай мэдээ, дансануудые бэшэхэ тусхай бэшээшэнэр, монголһоо ород болгожо оршуулдаг хүнүүд томилогдоод, сангай хэрэг саарһа монголоор хүтэлэлгэ хаһагдажа эхилээ бэлэй. Тиигэбэшье арад зонһоо гараһан элдэб мэдүүлгэнүүд, зарга нэхэбэриин хэрэгүүд, буса түрэлтэнэй управа, родовой управлени гэхэ мэтэ думэһээ доошонхи зургаануудай дансанууд урдынхидаал адли монголоор табигдадаг байгаа. Эдэ хэлэгдэһэн дансанууд арадай тэрэ үеын байдалые шэнжэлхэдэ ехэ хэрэгтэй, туһатай байхань сохом. Хориин думын зүгөөргүй олон хэрэг ород, монгол хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн дансануудһаа бүридэнэ. Монголоор бэшэгдэһэн бурядай саарһанууд заримдаа ород хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна.

Хуушан монголоор бэшэгдэһэн Хориин степной думын бурят дансанууд хори бурядай отог отогоороо байдагыень, тэдэнэй эмхи зургаануудые нэн түрүүн харуулна. Хэрбээ арадай аман үгэдэ Хоридой мэргэнэй уг удамууд хориин арба нэгэн эсэгэ зон бии гэдэг һаань, харин дансануудай ёһоор XIX зуунай үедэ галзууд, харгана, хуасай, хүгдүүд, батанай, шарайд, бодонгууд, худай, гушад, сагаангууд болон хальбан—хамта арбан нэгэн эсэгэһээ харгананууд, хуасайнар, хүгдүүдүүд баруун, зүүн гэжэ таһаржа, Хоридо арбан дүрбэн отог зон гэжэ тоологдодог болоо һэн. Элдэб отогуудһаа таряан ажал эрхилжэ гараһан бурядууд Хүрьбын адагта эдлүүриин газар абажа, ээһэдынгөө түсгаар «Хүрьбын таһаг» гэжэ нэрэтэй эмхи зургаантай болоһон юм. Хэлэгдээшэ арбан дүрбэн отог гулваа толгойлогшонортой 14 буса түрэлтэнэй управа боложо, ахалагша тайшаа ноёнтой Хориин степной думэдэ мэдэлтэй байгаа.

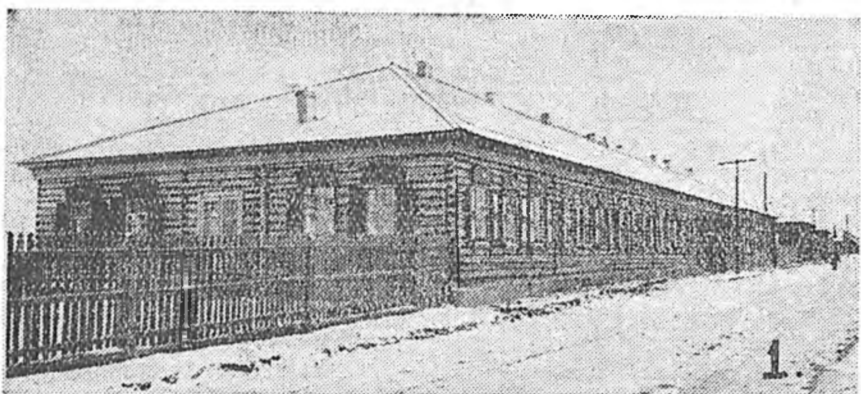
Хориин арад зоной ажабайдалай ямар байһые, адууһа мал, газар таряалан, зоной тоогой олон, үсөөн болоһые, алба налог татаха ябадалые жэл бүри табигдадаг саарһануудһаа мэдэжэ боломоор. Хаанта хархис засагай хори бурядые яажа дарладаг, мүлжэдэгыень тэдэ саарһанууд харуулха байха. Жэшээлбэл, 1880 оной дансаар хориинхид хамта дээрээ арбан нэгэн янзын алба налог һанда түлэдэг байһаниинь элирнэ. Эдэниие нэрлэбэл: эзэнэй, губерниин, түсгаар, эхэ албан, оброк, поточно албан, бэлэдхэлэй, газар хэмжэлгын, галай аюулай болон тэжээлэй алба налогууд болоно. Энээнһээ гадна бурят зон гүрэнэй харгы заһалгые, улаа шэрэлгые үбэл, зунгүй бэедээ даажа абадаг байба.

Үгытэй ядуу зониие бурят баяшуулай хайшан гэжэ дарладаг байһыень харуулһан саарһанууд архивта бии. Ехэнхидээ үгытэйшүүлые барлаг болгожо баяшуулай дарладаг байһыень тэдэ дансануудые үзэхэдэ элирнэ. Хориин баяшуул барлаг болгоһон хара зоноо харааха, сохихо, хүлһыень багаар үгэхэ гү, али бухахa гэхэ мэтээр мүлжэдэг һэн. Жэшээлбэл, 1849 оной февралиин 20-до бодонгуудай староста Баян Бадмында үбгэнгүй, үгытэй һамган Янжима Бухын гэгшын гомдолой мэдүүлгэ ороһон байна. Үгытэй Янжима һамган түрэһэн ганса хүбүүгээ бодонгууд отогой выборной С. Абидында барлаг болгожо үгэһэн бай-

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

Багшанарай съездые угтуулан

КОЛХОЗОЙ ТУҺАЛАМЖААР

Үрэгэй дунда һургуули (Баргажан) түрүүнэй бага, уйтан байшантай байгаа юм. Тэрээн дээрэһээ олон халаан боложо һураха, хэшээлэй һүүлээр элдэб хэмжээ-ябуулга хэхэ арга үгы шахуу болодог байгаа һэн.

Мүнөө жэлдэ колхозой туһаламжаар һургуулиин шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Иигэжэ хэшээлээ нэгэ халаанда хэдэг болоо. Эндэнь физикын, биологиин, химиин болон бусад кабинедүүд, физкультурын зал бии болгогдонхой. **Зурагууд дээрэ:** (дээрэһээ доошо)

1. Тус һургуулиин шэнэ байшан. 2. Физикын кабинет соо багша Н. И. Сосновская һурагшадтай лабораторно туршалгануудые хэжэ байна. 3. Физкультурын багша А. С. Давыдов 10-дахи классай басагадые гимнастикада һургана. Һурагша Мария Иванова упражнени хэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Студентнэрэй үдэшэ

Улан-Удын хүдөө ажахын техникумэй студентнэр сугларжа, залуушуулай үдэшэ үнгэргэбэ. Техникумэй партийна организациин секретарь А. Е. Стрижева «Совет хүнэй культура болон жаяг заршам» гэһэн темээр элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр техникумэй ветеринарна «б» бүлгэмэй студентнэр үетэн нүхэдтөө концерт харуулжа баясуулба. Концертынь программадаород, бурят дуунуудһаа гадна, орёо хүндэ акробатическа номернууд оруулагдаһан байна.

Р. Цыбудеев.

ШЭНЭ АТЕЛЬЕ АШАГЛАЛГАДА ОРОХОНЬ

Республикымнай ниислэл хотын Революциин талмайн урда захада баригдажа эхилһэн барилгын зарим хубинь ашаглалгада үгтэхэнь. Эдэнэй нэгэндэ Улан-Удын «Победа» гэжэ олзоборилгын артелиин «Ателье мод» һаяар нээгдэжэ хүдэлмэрилхэнь. Мүнөө эндэ ороходо эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ, электрын хүсөөр хүдэлгэгдэдэг оёдолой машинанууд тодхогдожо, нэерээн түерээн боложо байна.

— Ажалшадһаа захил олоор абажа, тэдэнэртэ таатай зохид хубсаһа оёхын тула манай артелиин хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн оролдолго гаргана гээшэ. Бидэнэр, оёдолшод, эдэ бүгэдые хараадаа абалсан, өөһэд өөһэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлдэг, оёһон юумэеэ шанар һайнтай байлгахын тула оролдодог байнабди,— гэжэ нээгдэхэсэ байһан ательедэ оёдолшоноор ажаллаха Елизавета Ивановна Прокопьева омогорхон хөөрэнэ.

Тус ательедэ хамтадаа 120 гаран оёдолой мастернууд ажаллаха юм. Мастернуудынь булта үнинэй оёдолшод, ажалай баян дүй дүршэлтэй болонхой.

Шэнэ мастерскойн доодо дабхартань эрэшүүл, эхэнэрнүүдэй гадар хубсаһан—үбэлэй, зунай пальто, костюм ажалшадай захилаар оёгдохо байна. Хоёрдохи дабхартань эхэнэрнүүдэй плати, блузканууд оёгдохо.

— Цехымнай оёдолшод шэнэ гэртэ орожо ажаллахын зорилгоор хамаг хүсэ шадалаа, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабарине элсүүлжэ, ноябрь һарынгаа түсэбые болзорһоонь хэдэн хоног урид дүүргэбэ,—гэжэ артелиин юһэдэхи цехые даагша нүхэр Балдер хөөрэнэ.

Нээрээшье эдэнэрэй ажаллажа байһан хуушан байрань харанхы аад, уйтан юм. Мастерскойн шэнэ байрань уужам һаруул, ехэнүүдшье сонхотой. «Одоошье, үнинэй хүлеэгдэдэг һаруул байрадаа орожо хүдэлхэмнай ха» гэжэ тус цехынхид хөөрэлдэнэ.

Нээгдэхэеэ байһан ательедэ хэрэгтэй болохо зэр зэмсэгүүдынь булта шэнэлэгдэһэн, сүм оньһожоруулагдаһан байна. Эндэ ажаллагшад хүнэй захилаар хубсаһа хунар оёхоһоо гадна, элдэб янзын дотор хубсаһа оёжо, городой магазинуудта үгэхэ юм.

— Энэ ательемнай декабриин 7-һоо ажалшадһаа захил абажа, хүдэлмэреэ эхилхэ байна,—гэжэ артелиин правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Баранов хөөрэнэ.

Т. Бадмаин.

АНГАЙ АРҺА ОЛООР ТУШААНА

Республика дотороо үнэтэ ангуудаар элбэг Закаменай аймагай ангуушад энэ жэлдэ ангууриһаа баян олзотой бусажа ерэнэ. Аймагай центрын алба хаагшад, хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагтаа ангуурида хабаадалсажа, хэдэн мянгаад хэрмэ, һолонго, хэдэн зуун булга алажа, арһыень гүрэндэ тушаажа байнхай. Тэдэнэй тоодо аймагай коммунальна таһагай хүдэлмэришэн Б. Норбоев 18 булга, промкомбинадай хүдэлмэришэн Ж. Мункуев 7 булга, аймагай культурын таһагые даагша Ц. Дугаров хэдэн булга, хэрмэнэй арһа тушааһан байха юм.

Б. Шоёнов.

Хори бурядай түүхэ тухай дансанууд

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта)

ба. Тэрэ С. Абидын гэгшэнь барлаг хүбүүгээ сохидог, хараадаг, гомодхоодог байгаа. Энэ хэсүү шанга дарлалтые тэсэжэ ядаһан гүлмэр залуухан хүбүүн уһанда орожо үхэшоо һэн. Иимэ ушаралай болоходо, гэмээ мэдэрһэн шунахай баян С. Абидын үгытэй Янжимые «үгэ хүүр бү гаргыш, үхэһэн хүбүүншни бодохоёо болёо ха юм» гэжэ байжа, түрүүшээр тугалтай үнеэ үгэхэб, хожомоо мүнгэ алта үгэжэ туһалхаб гэжэ найдуулаад, өөрыгөө сүүдһээ абарһан байха юм. Тиигээд хүбүүнэй үхэһэн ушар шалтагаан тухай уладай үгэ хүүрэй замхамсаар нөөхи С. Абидын гэгшэ үгытэй Янжимада үгэһэн үнеэгээ буляажа абаад, «үшөө үгэ гаргаа һаашни, үһэ зүһыешни хуулахаб» гэжэ занаһан юм гэдэг.

Ноёдто гомдолой мэдүүлгэ бэшэхэдэ үрэ гарахаяа болиһыень мэдээд, арад зоной ангиин дайсадтаяа тэмсэжэ эхилһыень харуулһан саарһанууд олоор олдохо.

Газар тарялан тухай дансануудһаа тон гол шухалань гэхэдэ, сабшалангай газар хубааһан, буляалдаһан, зарга нэхэбэриин хэрэгүүд, мүн хүдөөдэхи гүрэнэй тарянай магазинуудай ведомостьнүүд болоно. Тэдэ саарһанууд хоринхидай хайшан гэжэ газараа хубаажа эдлэдэг, мүн тарян ажалай яажа дэлгэрһэн тухай шухала мэдээнүүдые үгэнэ.

Хоринхидай гэр бүлэ болодог заншалда хабаатай дансанууд болохо элдэб энжэ үгэхэ, тэрээн тухай зарга нэхэбэриин мэдүүлгэнүүд, үбгэндөө сохюулһан, хадамуудтаа доромжолуулһан залуу эхэнэрнүүдэй гомдолой мэдүүлгэнүүд, дурагүй хүндөө хадамда ошохогүйб гэжэ басагадай арсаһан ябадал тухай саарһанууд эхэнэр хүнэй адууһа малаар андалдаанда ошодог байһые харуулна.

Хэргэмтэ нюурнуудые һунгаха һунгалтын приговорнууд, Хориин бүгэдэ зоной түлөөлэгшэдэй жэлдээ хэдэн дахин зарлагдадаг ниитэ суглаануудай тогтоомжонууд, гэмтэ ябадал гаргаһан тайшаа Ринчин-Доржи Дымбыловэй зөөрые бэшэһэн ведомостьнүүд, Хориин найман дасангай ахалагша лама Суваанай гэгшын Галуута-Нуурай хамбаһаа мэдэлгүй болохо ябуулга хэһыень, Хориин үгэлигын эздһээ хуули бусаар мүнгэ татаһыень гэршэлһэн саарһанууд, хаан түрэдөө үнэн сэхэ байхаар үгэеэ үгэһэн тангаригууд гэхэ мэтын дансанууд Хориин ниитэ-политическэ байдалые харуулна.

Хориин найман дасангай «Худанай, Часаанын, Анаагай, Ацагадай, Эгэтын, Түгнэ-Галтай, Суулгын, Хухюуртайн) шэрээтэнүүдэй жэлэй эсэсэй хүргэлтэнүүд соонь тус дасангуудай жасын орошо, гараша, үлэ хүдэлхэ зөөринүүдэй, лама бандинарай тоо, тэдэнэй һарада абадаг салин тухайнь хэлэгдэнэ. Мүн тэдэ найман дасангай хоорондохи газарай хубаари, дасангай газарһаа үгытэйшүүлдэ сабшалангай газар мүнгөөр «хуудалдаһан» (арендэдэ үгэһэн) ушарнууд, Эгэтын дасанда үгтэһэн газарай зураг, шэнээр баригдаха бага сүмэнүүдэй архитектура зурагууд, Хоридо гү, али Сэлэнгэдэ Буддын шажанай дээдэ һургуули —академи тогтоохо түсэб, баригдаха ёһотой гэрнүүд, багшанарай тоо, үзэхэ номуудай нэрэнүүд гэхэ мэтэ ламанарай байдалда хабаатай дансанууд мүн архивта хадагалагдана.

Хориин думын хуушан монголоор бэшэһэн бурят дансануудые тобшо тэдыгээр тайлбарилһанай удаа иимэ һанамжануудые хэлэжэ болохоор.

Нэгэдэхинь, дурсагдаһан дансанууд Хориин бурядай XIX зуунай үеын түүхые олон талаһаань тайлбарилан харуулна. Тиимэһээ эдэ дансануудые ондоо дансануудаар хамтаруулан хэрэглэжэ, Хориин бурядай тусхай түүхые дэлгэрэнгы тодоор бэшэжэ болохо.

Хоёрдохинь, дурсагдагша дансануудһаа тон шухалыень түүбэрилжэ, хуушан монголоорнь,ород оршуулгаарнь гү, али бурядшалаад, ном болгожо гаргахаар гэжэ һанагдана.

Гурбадахинь, дээрэ хэлэгдэгшэ асуудалнуудые шиидхээ һаа, мүнөөнэй түүхэшэ эрдэмтэд бурят арадайнгаа урда сагай түүхые бурят,ород дансануудһаа хамтаруулан шэнжэлжэ, дэлгэрэнгыгээр, зүбөөр бэшэхэ аргатай болохо һэн ха.

Дүрбэдэхинь, дээрэ тусхайлан хэлэгдэгшэ дансанууд эрдэмтэ түүхэшэдһээ гадна, мүн хэлэ бэшэг шэнжэлэгшэдтэ, уран зохёолшодто туһатай байхань дамжаггүй.

Р. Пубаев,
түүхын эрдэмэй кандидат.

Хилын саанаһаа

ВСРП-гэй VII съезд

БУДАПЕШТ, декабриин 1. (ТАСС). ВСРП-гэй VII съездын мүнөөдэрэй үдэшын заседани дээрэ Хитадай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Тань Чжень-линь түрүүлэн үгэ хэлэжэ, Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, бүхы гэшүүдэй зүгһөө ВСРП-гэй VII съездэ хабаадагшадта халуун амаршалга хүргөө.

Удаань Янош Кадарай, Йене Фок гэгшын элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ. Нютагуудтахи социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд тухай хэлэхэ зуураа, партиин үнэн зүб политика эдэ амжалтануудай гол эшэ үндэһэн болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд нэгэн һаналтайгаар онсолон тэмдэглээ.

Франциин Коммунистическэ партиин делегациие хүтэлбэрилэгшэ Жак Дюкло, тэрэшэлэн Италиин Коммунистическэ партиин, Мароккын компартиин делегацинуудые толгойлогшонор ВСРП-гэй съездын мүнөөдэрэй үдэшын заседани дээрэ амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

* *
*

БУДАПЕШТ, декабриин 2. ТАСС-эй корреспондент А. Семенов иигэжэ дамжуулна: Янош Кадарай, Йене Фок гэгшын элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ Венгриин социалистическэ хүдэлмэришэнэй партиин VII съездын мүнөөдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Социалистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэ олохын түлөө хүдэлөөнэй бүхы орон дотор боложо байһан тухай Будапештһээ делегат булад-хайлуулагша Тибор Фабри хөөрөө.

Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин, культурна революциин асуудалнууд тухай ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн секретарь Дьюла Каллаи дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Венгридэ социализм байгуулха үндэһэ һуури табилгын түгэсхэгдэжэ байһан үедэ марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар олониитые хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала зорилго болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Зала областьдо хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулгын дүй дүршэл тухай делегат Янош Шейтер хөөрөө. Партиин бата нэгэдэлтэй, олониитэтэй нягта холбоотой, тэрэшэлэн социалистическэ лагериин оронуудтай һайн харилсаа холбоотой байһанай ашаар иимэ амжалтанууд туйлагдаа гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Венгриин залуушуулай делегаци — залуушуулай коммунистическэ союзай, пионернүүдэй, һурагшадай, ажалша залуушуулай, Венгриин Арадай армиин залуу сэрэгшэдэй түлөөлэгшэд съездые амаршалаа. ВСРП-гэй VII съездын хүндэлэлдэ зорюулан, абаһан уялгаяа залуушуулай дүүргэһэн тухай гэрэлзураг-той альбомые Венгриин залуушуулай делегаци барюулба.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин делегациие толгойлогшо Карел Бацилек, Австриин Коммунистическэ партиин делегациие толгойлогшо Ф. Фюрнберг, Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин делегациие толгойлогшо Эмиль Боднараш, Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин делегациие толгойлогшо И. Лога-Совиньский үглөөнэй заседани дээрэ съездые амаршалаа.

КПСС-эй делегациин Венгридэ ошоод байһан тухай

Ганц-Маваг заводто Н. С. Хрущев үгэ хэлэбэ

БУДАПЕШТ, декабриин 2. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев түрүүтэйгээр Венгридэ ошоод байһан, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци Венгриин ниислэлэй томо предприятинуудай нэгэндэ—Ганц-Маваг гэжэ заводто мүнөөдэр ошоо. 10.000 гаран хүнэй багтадаг заводой хабсаралгын цех соо хүн зон тон олоороо суглараа. Эндэ заводой ажалшадай митинг болоһон байна. Будапештын бусад томо предприятинуудай делегадууд митингдэ хабаадалсаа. ВСРП-гэй Будапештскэ горкомой нэгэдэхи секретарь Шандор Гашпар сугларагшадта хандан, тобшо үгэ хэлээ.

Удаань Никита Сергеевич Хрущевто үгэ үгтөө. Советскэ делегациие толгойлогшын микрофоной үмэнэ ерэхэдэнь, цех соо нэрьемэ удаан альга ташалган болоо. Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые сугларагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаһан, нэгэтэ бэшэ альга ташаһан байна.

Ганц-Маваг заводой ажалшадтай, ниислэлэй бусад предприятинуудай түлөөлэгшэдтэй нүхэр Хрущевой уулзалга советско-венгерскэ хани барисаае эли тодоор харуулаа.

США-гэй президент Эйзенхауэр пресс-конференци хэбэ

ВАШИНГТОН, декабриин 2. ТАСС-эй корреспондент В. Парамонов иигэжэ мэдээсэнэ: президент Д. Эйзенхауэр мүнөөдэр пресс-конференци хээ. Ямар зорилгоор Европын, Азиин, Дүтын Зүүн зүгэй оронуудаар аяншалхаяа байһан тухайгаа конференци дээрэ тэрэ хэлэһэн байна. Эб найрамдал хангаха арга методүүдые олохо гэжэ США-гэй үнэхөөрөө хүсэдэг байһые аяншалгынгаа үедэ харуулха хүсэлэнтэйб гээд, президент мэдүүлээ. Элдэб мэдээсэлнүүдһээ хаража үзэхэдэ, эб найрамдалые США-гэй үнэхөөрөөл хүсэдэг байһыень этигэдэггүйшүүл дэлхэйн олон оронуудта, тэрэ тоодо «Америкын ханинарай» дунда бии гэжэ Эйзенхауэр хэлэһэн байна. Тиимэһээ иимэ аяншалга хэхэ гэжэ шиидэһэн байгааб. Минии урда тээ президентын тушаал даажа байһан нэгэшье хүн иимэ юумэ хэхэ баатай болодоггүй байгаа. Би хэдэ хэдэн оронуудта хүрэжэ, маанадай юу хэхые эрмэлзэжэ байһан тухай тодо тодорхойгоор тайлбарилжа үгэхэ хүсэлэнтэйб гээд, Эйзенхауэр хэлээ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангажа шадахаар арга методүүдые бэдэрэн олохо гээшэ Америкын гол эрмэлзэлгэ юм гэжэ президент саашань хэлэһэн байха юм.

Ондоо асуудалнуудта үгэһэн харюунуудһаань хаража үзэхэдэ, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор хэлсээ хэжэ гуримшуулха шухала байһые Эйзенхауэр аяншалгынгаа үедэ онсолон харуулха хүсэлэнтэй.

Термоядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай Женевэдэхи хэлсээнүүд саашадаа хэр урагшатай байхаб гэһэн асуудалда харюусахадаа, Эйзенхауэр иигэжэ мэдүүлээ: термоядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай Женевскэ хэлсээнүүдые ехэ удхашанартай гэжэ тоолохоһоо гадна, энэ хэлсээнһээ таатай үрэ дүн гараха бэзэ гэжэ США-гэй правительство найдадаг байна.

Дотоодын асуудалнуудта тогтоходоо, США-гэй 1959—1960 онуудай гүрэнэй бюджет тухай дурдаһан байна. Тиихэдээ бюджедэй орошо, гарашыень тэнсэлдүүлэн тааруулха ехэ бэрхэтэй болоод байһые тэрэ мэдэрээ.

Аденауэр де Голль хоёрой хэлсээн

ПАРИЖ, декабриин 2. (ТАСС). Эндэ ерээд байһан канцлер Аденауэр үсэгэлдэр Елисейскэ ордон соо президент де Голльтой уулзаа. Удаань Франциин премьер-министртэй хөөрэлдэһэн байна. Хөөрэлдөөнэйнь үедэ Франциин болон ФРГ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд байлсаа.

Франко-германска хэлсээнэй түрүүшын үдэрэй һүүлээр гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ пресс-конференци болоо. Франциин МИД-эй түлөөлэгшэ Барадюк конференци дээрэ иигэжэ мэдээсэбэ. Баруун оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хэлсээндэ, зүүн болон баруун оронуудай дээдэ тушаалтадай зүблөөндэ бэлэдхэхэ тухай асуудалда хэлсээнэй үедэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ зүблөөнэй ямар асуудалнуудые зүбшэхэ байһан тухай гол түлэб хөөрэлдөөн болоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн заседани

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 2. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн пленарна заседани үсэгэлдэр үдын хойно боложо, Аюулгүйн Соведэй гурбадахи саг зуурын гэшүүниие һунгаха тухай асуудал хэлсэгдээ. Урда тээнь 43 дахи дуугаа үгэлгын болоходо, Польша, мүн Турцишье дуунай гурбанай хоёр хубиие абажа шадаагүй, тиихэдэ Польша Турциин хида орходоо олон дуу абадаг байгаа гэжэ мэдээжэ. Мүнөөдэр хяад зургаа дахин дуугаа үгэлгэ болобо. Тэрэнэй үедэ Польшын түлөө 42 делегаци, Турциин—39 делегаци дуугаа үгөө. Дуугаа үгэлгын дүнгүүдые хараадаа абан, һунгалтые удаадахи заседани болотор хойшолуулха гэһэн шиидхэбэри Ассамблей гаргаһан байна.

Удаань зүбшэхэ зүйлэйнгөө хэдэн жэжэ асуудалнуудые Ассамблей хаража үзөө.

Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 2. (ТАСС). Алжир тухай асуудалые ООН-эй Политическэ комитет саашадань зүбшэн хэлсэбэ. Саудовска Аравиин, Иранай түлөөлэгшэд үсэгэлдэр үгэ хэлээ.

Алжирай сүлөөрхэ хэрэгые ООН хүсэдөөр дэмжэхэ ёһотой гэжэ Саудовска Аравиин делегациие толгойлогшо Ахмед Шукейри хэлэһэн байна. ООН хадаа Алжирай бэеэ даанхай байдалтай болохо ябадалые дэмжэхэ, буудалдаа зогсоолгодо хамаатай политическэ болон сэрэгэй асуудалнуудаар хэлсээ баталхын тулада хоёр тала дарһан үгэеэ ойлголсохо ёһотой гэһэн эрилтэ хэхэ зэргэтэй гэжэ Шукейри тэмдэглэһэн байна.

Алишье таладаа таатай шиидхэбэри гаргахын тулада хэлсээ хэжэ эхилхыень хоёр талые уялгалха гээшэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин уялга болоно гэжэ Иранай түлөөлэгшэ Мехди Вакиль үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлбэ.

Дахинаа уридшалан һануулба

ПЕКИН, декабриин 2. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай Арадай Республикада хамаатай Фуцзянь провинциин Байцюань, Хайтань шадарай уһануудта үсэгэлдэр 7 час 22 минутада Холбоото Штадуудай сэрэгэй корабль ороһон байна.

Америкын сэрэгэй кораблиин иимэ хорото ааша гаргажа байһанһаа уламжалан, дахинаа уридшалан һануулхые КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэдэ даалгагдаа.

Кипрын ажалшадай прогрессивнэ парти нюуса байдалһаа гараба

ЛОНДОН, декабриин 2. (ТАСС). Кипрын ажалшадай прогрессивнэ партиин («АКЭЛ») ажал-ябуулгые хориһон хорилтын болюулагдаһан тухай Некозидо (Кипр) соносхогдоо. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, партиин хэблэлэй органууд мүн лэ нюуса бэшээр хүдэлхэ болоо.

Түрүү ажал-ябуулга хэдэг байһанайнгаа түлөө «АКЭЛ» 1955 ондо хоригдоһон байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо 6 һара болоод энэ хорилтонь һунаагдадаг байһан юм.

Редакторай орлогшо
С. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01212. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5123.